

**Белорусский государственный университет  
Филологический факультет  
Кафедра английского языкознания**

**Аннотация к дипломной работе**

**«РУССКОЕ И АНГЛИЙСКОЕ ФРАЗЕОСЕМАНТИЧЕСКИЕ ПОЛЯ  
ГОРЯ В СОПОСТАВИТЕЛЬНОМ ЛИНГВОКОГНИТИВНОМ  
ОСВЕЩЕНИИ»**

ГУРИНОВИЧ ЮЛИЯ ДМИТРИЕВНА,  
РУКОВОДИТЕЛЬ ГУТОВСКАЯ МАРИНА СТЕПАНОВНА

2016 год

# **РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ**

Количество страниц дипломной работы — 56.

Количество таблиц — 2.

Количество приложений — 5.

Общее количество использованных источников — 49, из которых 13 — лексикографические источники (словари).

Ключевые понятия: фразеологизм (фразеологическая единица), фразеосемантическое поле, фразеологический концепт, фразеологическая картина мира, фразеосемантическая группа, содержание и структура содержания фразеологического концепта ‘горе’.

Объектом дипломного исследования выступают русское и английское фразеосемантические поля горя. Предмет исследования — значения фразеологизмов, конституирующих русское фразеосемантическое поле ‘горе’ и английское фразеосемантическое поле ‘grief’.

Цель дипломной работы заключается в выявлении схожих и различительных черт в содержании русского и английского фразеологических концептов горя, и определении организации содержаний рассматриваемых одноименных концептов.

Основным методом дипломного исследования является сопоставительный лингвокогнитивный метод изучения коррелятивных фразеосемантических полей разных языков, который предполагает три этапа: 1) выделение и соотнесение фразеосемантических групп внутри фразеосемантического поля каждого языка; 2) определение и сравнение степени репрезентации отдельных одноименных фразеосемантических групп; 3) установление и сопоставление конфигураций компонентных структур русского и английского фразеосемантических полей горя.

В работе изучается сложный эмотивный феномен «горе», рассматривается его фразеологическая реализация и определяется степень когнитивной значимости для русскоязычного и англоязычного сознаний фразеологического концепта ‘горе’. Предпринимается попытка установления сходств и различий в содержании и в структурированности содержания рассматриваемых концептов.

Новизна работы заключается в том, что концепт ‘горе’ не рассматривался в сопоставительном лингвокогнитивном ключе с привлечением русского и английского фразеологического материала.

В ходе дипломного исследования одноименных фразеосемантических полей выявлено, что в русской и английской фразеологических картинах горе представлено глубоким поэтапным переживанием негативных событий. В результате сравнения вен научных (фразеология) и научных (психология, медицина) знаний о феномене «горе» обнаружено присутствие в них схожих признаков переживания горя и частичное совпадение видения этапов горестного переживания. Также выявлено, что фразеология и психология акцентируют внимание на способах преодоления горестного состояния.

В результате статистического анализа полученных в ходе исследования количественных данных сделан вывод о равнозначной когнитивной значимости концепта ‘горе’ для русскоязычного и англоязычного сознаний.

Дипломная работа является итогом проводимого в течение трех лет (с 2013 по 2016 год) сопоставительного лингвокогнитивного исследования русского и английского фразеосемантических полей горя. Фразеологический материал отбирался автором из различных словарей самостоятельно, а все представленные в работе выводы сделаны им лично.

## РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНАЙ РАБОТЫ

Колькасць старонак дыпломнай работы — 56.

Колькасць табліц — 2.

Колькасць дадаткаў — 5.

Агульная колькасць выкарыстанных бібліяграфічных крыніц — 49, з якіх 13 — лексікаграфічныя крыніцы (слоўнікі).

Ключавыя паняцці: фразеалагізм (фразеалагічная адзінка), фразеасемантычнае поле, фразеалагічны канцэпт, фразеалагічныя карціна свету, фразеасемантычная група, змест і структура зместу фразеалагічнага канцэпту ‘гора’.

Аб'ектам дыпломнага даследавання выступае рускае і англійскае фразеасемантычныя палі гора. Прадмет даследавання — значэнні фразеалагізмаў, якія канстытуіруюць рускае фразеасемантычнае поле ‘гора’ і англійскае фразеасемантычнае поле ‘grief’.

Мэта дыпломнай работы зводзіцца да вызначэння падабенства і адрознення у змесце рускага і англійскага фразеалагічных канцэптаў гора і выяўлення арганізацыі зместу разгляданых аднайменных канцэптаў.

Асноўным метадам дыпломнага даследавання з’яўляецца супастаўляльны лінгвакагнітыўны метад вывучэння карэлятыўных фразеасемантычных палей розных моў, які прадугледжвае тры этапы: 1) вылучэнне і суаднясенне фразеасемантычных груп унутры фразеасемантычнага поля кожнай мовы; 2) вызначэнне і парадунанне ступені рэпрэзентацыі асобных аднайменных фразеасемантычных груп; 3) устанаўленне і супастаўленне канфігурацый кампанентных структур рускага і англійскага фразеасемантычных палей гора.

У работе вывучаецца складаны эматыўны феномен «гора», разглядаецца яго фразеалагічнае рэалізацыя і вызначаецца ступень кагнітыўнай значнасці для рускамоўнай і англамоўнай свядомасці фразеалагічнага канцэпта ‘гора’. Робіцца спроба вызначэння падабенства і адрознення ў змесце і структураванне зместу разглядаемых канцэптаў.

Навізна дадзенай работы заключаецца ў tym, што канцэпт ‘гора’ не разглядаўся ў супастаўляльным лінгвакагнітыўным ключы з прыцігненнем рускага і англійскага фразеалагічнага матэрыялу.

У ходзе дыпломнага даследавання аднайменных фразеасемантычных палей выяўлена, што у рускай і англійскай фразеалагічных карцінах гора прадстаўлена глыбокім паэтапным перажывання негатыўных падзей. У выніку парадунання вnenавуковых (фразеалогія) і навуковых (псіхалогія, медыцына) ведаў аб феномене «гора» выяўлена прысутнасць у іх падобных прыкмет перажывання гора і частковае супадзенне бачання этапаў гаротнага перажывання. Таксама выяўлена, што фразеалогія і пsіхалогія акцэнтую ўвагу на спосабах пераадолення гаротнага стану.

У выніку статыстычнага аналізу атрыманых у ходзе даследавання колькасных даных зроблена выснова аб раўназначнай кагнітыўнай значнасці канцэпта ‘гора’ для рускамоўнай і англамоўнай свядомасці.

Дыпломная работа з'яўляецца вынікам праведзеннага на працягу трох гадоў (з 2013 па 2016 год) супастаўляльнага лінгвакагнітыўнага даследавання рускага і англійскага фразеасемантычных палей гора. Фразеалагічны матэрыял адбіраўся аўтарам з розных слоўнікаў самастойна, а ўсе прыведзенныя ў работе высновы зроблены ім асабіста.

## SUMMARY OF THE THESIS WORK

Number of pages — 56.

Number of tables — 2.

Number of appendices — 5.

The total number of used bibliographical sources — 49 from which 13 — lexicographical sources (dictionaries).

Key concepts: phraseological unit, phraseological semantic field, phraseological concept, phraseological world picture, phraseological semantic group, content and structure of the content of the phraseological concept ‘grief’.

The object of the thesis research is the phraseological semantic field ‘grief’ in Russian and in English. The subject of the research is the meanings of phraseological units which constitute Russian and English phraseological semantic fields ‘grief’.

The research intention is to reveal similar and distinctive traits in the content of Russian and English phraseological concepts of grief, and to determine the organization of the contents of mentioned concepts.

The principal method of the thesis work is comparative linguistic cognitive method of research of correlative phraseological semantic fields in different languages which presupposes three stages: 1) distinguish and compare phraseological semantic groups within phraseological semantic field in both languages; 2) determine and compare the degree of the representation of detached phraseological semantic groups; 3) establish and compare the configuration of components’ structures of Russian and English phraseological semantic fields ‘grief’.

In this work a complicated emotive phenomenon «grief» is explored, its phraseological realization is examined and the degree of cognitive significance of the phraseological concept ‘grief’ for Russian-speaking and English-speaking consciousnesses is determined. An attempt is made to reveal resemblances and differences in the content and in the content’s structuration of the examined concepts.

The originality of the thesis research lies in the matter that the concept ‘grief’ has not been considered in comparative linguistic cognitive interpretation with involving of Russian and English phraseological material.

In the course of the research of Russian and English phraseological semantic fields ‘grief’ it was revealed that in Russian and English phraseological pictures grief is presented as the deep staged emotional experience of negative events. In the process of comparison of phraseological world picture with scientific one similar signs of sorrowful experience was noticed as well as partial coincidence of the vision of the stages of grief. It was also determined that phraseology as well as psychology pays attention to the ways of overcoming of sorrowful state.

The statistical analysis of numerical data, obtained in the course of the research, allowed to conclude that the concept ‘grief’ has the equivalent cognitive significance for Russian-speaking and English-speaking consciousnesses.

The thesis work is the result of triennial comparative linguistic cognitive research (from 2013 to 2016) of Russian and English phraseological semantic fields of grief. Phraseological material was selected by the author from different dictionaries on her own, and all represented conclusions were drawn personally.